

JULE-
TRADISJON
SIDEN 1883!

Jule-

Johann Sebastian Bach

ORATORIET

SOLISTER:

Hannah Agnethe Pold, sopran
Tone Kummervold, alt
Vidar Hellkås, tenor
Espen Langvik, bass

Musikere fra Oslo-Filharmonien
Lars Henrik Johansen, cembalo og orgel

DIRIGENT:

Steffen Kammler

KOR:

Cæciliaforeningen

2024 - Kantate 1-3

Lørdag 21. des.

Søndag 22. des.

kl. 18.00

Frogner kirke

CÆCILIA-
FORENINGEN

Norges eldste oratoriekor - stiftet 1879

Konserten arrangeres i samarbeid med Frogner menighet.

Velkommen til en av Oslos eldste juletradisjoner!

Cæciliaforeningen har formidlet julebudskapet til Bachs toner siden 1883, siden 1978 hvert eneste år unntatt i pandemiårene 2020 og 2021.

Juleevangeliet er hovedtemaet i verket, som innledes av de jublende åpningstonene i den første kantaten om Jesu fødsel. «Juleoratoriet» veksler mellom evangelistens fortelling, store korsatser, enkle salmemelodier og praktfulle solistpartier.

I år framføres kantate 1, 2 og 3, som beskriver de tre første dagene i julen.

Vi ønsker dere en riktig god jul og et godt nyttår!

Juleoratoriet

Julen 1734 kunne kantoren ved Thomaskirken i Leipzig, Johann Sebastian Bach, presentere et nytt verk for menigheten. I tekstheftet han hadde fått trykt for anledningen, kalte han det et *Oratorium*. Det besto av til sammen seks deler eller kantater. De tre første ble fremført hver for seg på gudstjenestene første, andre og tredje juledag, og de tre siste på første nyttårsdag, søndagen over nyttår og trettende dag jul. Men Bach hadde komponert kantatene slik at de samtidig dannet en stor helhet, et oratorium.

Fremført under ett varer Juleoratoriet nesten tre timer og er en kraftprøve for både tilhørere og musikere. Siste gang Cæciliaforeningen gjorde det, var i 1997. De senere årene har vi vekslet på å fremføre de tre første kantatene, og hhv. kantate 1, 4 og 6 og 1, 5 og 6.

For tilhørerne i 1734 var tekst og musikk en blanding av kjente og ukjente ord og toner. Kjernen i teksten er Juleevangeliet, hentet fra evangelistene Lukas og Matteus. Bach delte opp denne teksten i korte avsnitt eller resitativer. De blir sunget i taletempo, akkompagnert av cembalo eller orgel, og det er de som driver handlingen fremover. Tenorsolisten er evangelisten. Andre solister medvirker der det forekommer dialog, men når en gruppe taler, overtar koret.

I hver av kantatene er det lagt inn to eller tre koraler. Dette er salmetekster og melodier som menigheten kjente godt og gjerne kunne sunget selv. Men i *Juleoratoriet* hadde Bach harmonisert melodiene på nytt med virkemidler som er tilpasset teksten, og koralene fremføres firstemt av koret. Meningen var trolig derfor at menigheten bare skulle lytte. En av melodiene, som vi også kjenner fra vår egen salmebok, benytter Bach både i første kantate (nr. 5) og som avslutning i den sjettede, men til to forskjellige tekster. Første gang er koralen innadvendt, siste gang bygger Bach den ut med orkesteravsnitt til en triumferende avslutning. Salmetekstene i *Juleoratoriet* gir uttrykk for hvordan fellesskapet i menigheten fordyper seg i evangeliets budskap.

Soloariene i verket er Bachs egne komposisjoner, og tekstene var nye. Ariene stanser handlingen, henter tema eller stikkord fra den foregående teksten og har karakter av subjektive vitnesbyrd, som naturligvis gjenspeiler teologi og forkynnelse på Bachs tid. Samme funksjon har også en type resitativer der solisten blir akkompagnert av større instrumentgrupper. Disse resitativene kommer gjerne som innledning til ariene. Åpningskorene anslår stemningen i kantatene og er rikt orkestrert i svingende, tredelt takt.

Hvem som har skrevet de nye tekstene, vet man ikke, men det kan ha vært Christian Friedrich Henrici (1700-1764). Under pseudonymet Picander hadde han skrevet flere tekster for Bach tidligere, blant annet til *Matteuspassjonen*. Men om Picander har levert grunnlaget, er det sannsynlig at Bach selv har bearbeidet tekstene så de fullt ut skulle passe til musikken.

For det tilhørerne i 1734 ikke ante, var at musikken til de fleste ariene og åpningskorene var gjenbruk. Det storslagne åpningskoret til første kantate, selve signaturmelodien til hele verket, var skrevet to år tidligere til teksten "Tönet ihr Pauken, erschallet Trompeten". Da hadde musikken vært en fødselsdagshyllest til kurfyrstinnen av Sachsen. Slik gjenbruk var vanlig blant komponister på den tiden, da lite av musikken ble trykt og komponisten selv ble oppfattet

mer som håndverker enn som skaper av unike kunstverk. De to foregående årene hadde Bach skrevet flere kantater til begivenheter i fyrstehuset i Sachsen med musikk han brukte om igjen i *Juleoratoriet*. Kanskje hadde han lagt planene for oratoriet allerede da.

Etter Bachs død ble verket glemt, i likhet med det meste han hadde skrevet. Originalnotene til *Juleoratoriet* var havnet i Berlin, der det på ny ble fremført ved en konsert i 1857. Senere kom en trykt utgave, og den benyttet komponisten og dirigenten Thorvald Lammers da *Juleoratoriet* ble fremført her i landet for første gang i 1883. Det skjedde i Vår frelsers kirke i Christiania, nåværende Oslo domkirke, og koret, som Lammers hadde stiftet i 1879, er dagens Cæciliaforeningen.

Juleoratoriets posisjon som Bachs mest populære kirkemusikkverk hører de siste tiårene til. I Cæciliaforeningens konsertstatistikk forekommer *Juleoratoriet* til sammen ni ganger før 1940. Etter krigen blir intervallene kortere, og fra 1988 har konsertene vært årvisse. Siden 1991 har Frogner kirke dannet rammen for konsertene.

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Bach hadde bodd mange steder og hatt en rekke arbeidsgivere før han i 1723 kom til Leipzig. Han var født i byen Eisenach i Thüringen. Faren, som var hoff-, kirke- og bymusiker, tilhørte et stort dynasti av musikere og komponister. Ti år gammel mistet gutten begge foreldrene og vokste opp hos en eldre bror som var organist. Noen egentlig utdanning som musiker og komponist fikk han ikke, men han ble satt i gode skoler, der sang og orgelspill var en viktig del av undervisningen.

Fra attenårsalderen forsørget Bach seg selv som musiker, ikke uten problemer. Han hadde lett for å komme på kant med sine arbeidsgivere på grunn av selvbevissthet og et heftig temperament. Velkjent er hans studiereise til Lübeck, der han ble i fire måneder i stedet for som avtalt fire uker for å lytte til orgelmesteren Dietrich Buxtehude.

Fra 1708, da Bach ble ansatt som organist og kammermusiker hos hertugen av Weimar, utviklet han seg raskt som komponist. Han ble også berømt som organist og ekspert på orgelbygging og var ute på flere reiser. Fra 1717 gikk han over til stillingen som kapellmester hos fyrsten av Anhalt-Köthen. Hoffet der tilhørte den reformerte kirke, som ikke tillot kirkemusikk. Men fyrsten var meget musikkinteressert og ga Bach stor grad av frihet. Til den rike produksjonen fra disse årene hører både verdslig orkestermusikk som *Brandenburgkonsertene* og studiepregede verk som *Das wohltemperierte Klavier* med preludier og fuger i alle tonearter. Til sin raskt voksende barneflokk skrev Bach flere samlinger av undervisningsstykker.

En ny og lite musikkvennlig fyrstinne skal være årsaken til at Bach søkte den ledige kantorstillingen ved Thomasskolen i Leipzig. Med tanke på stillingen komponerte han *Johannespassjonen*.

Johann Sebastian Bach, malt av Elias Gottlob Haussmann i 1746. Dette er det eneste samtidige portrettet som ikke er omdiskutert.

To andre komponister som var mer berømt i samtiden, ble tilbudt kantorstillingen først, men trakk seg. Borgermesterens votum ved ansettelsen har skaffet ham varig plass i musikkhistorien: "Siden vi ikke kan få den beste, må vi nøye oss med middelmådigheten."

Bachs to viktigste oppgaver i Leipzig var å undervise ved skolen og skrive musikk til gudstjenestene. Komposisjonsvirksomheten de første årene hadde et nesten ufattelig omfang. Bach skrev fem årganger med kantater til de fleste av årets helligdager, hver med varighet som en kantate i *Juleoratoriet* eller litt kortere. Alle kantatene innøvde han selv og fremførte med sangere og musikere. I tillegg skrev han *Matteuspassjonen* i slutten av 1720-årene. Samtidig forsønte han ikke skoleundervisningen, men den var preget av stadige konflikter og kompetansestrid med rektorer og andre overordnede. I senere år trakk Bach seg unna så mye som mulig og tok fatt på selvvalgte komposisjonsoppgaver – *H-mollmessen* for hoffet i Dresden, studieverket *Die Kunst der Fuge* og *Das musikalische Opfer*, som ble til etter et særdeles vellykket besøk hos Fredrik den store av Preussen. Et slaganfall endte livet hans i juli 1750.

Bare ett eller høyst to portretter av Bach regnes som ekte. Men kanskje det beste bildet gir en skildring av ham i arbeid med musikerne: "Hvis du kunne se ham, hvordan han synger og skjønner sitt eget parti mens han samtidig dirigerer alle sine 30 eller 40 musikere og får dem til å holde takten ved å nikke, trampe eller løfte fingeren truende i været, hvordan han føler takten i hele kroppen, kontrollerer harmoniene med gode ører og får frem alle stemmene med sin egen begrensede hals."

Knut Johannessen

ERSTER TEIL:

1. CHOR

Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage!
Rühmet, was heute der Höchste getan!
Lasset das Zagen, verbannet die Klage,
Stimmet voll Jauchzen und Fröhlichkeit an!
Dienet dem Höchsten mit herrlichen Chören,
Lasst uns den Namen des Herrschers verehren!

2. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Es begab sich aber zu der Zeit, dass ein Gebot von dem Kaiser Augusto ausging, dass alle Welt geschätzt würde. Und jedermann ging, dass er sich schätzen liesse, ein jeglicher in seine Stadt. Da machte sich auch auf Joseph aus Galiläa, aus der Stadt Nazareth, in das jüdische Land zur Stadt David, die da heisset Bethlehem; darum, dass er von dem Hause und Geschlechte David war, auf dass er sich schätzen liesse mit Maria, seinem vertrauten Weibe, die war schwanger. Und als sie daselbst waren, kam die Zeit, dass sie gebären sollte.

3. REZITATIV (Alt)

Nun wird mein liebster Bräutigam, Nun wird der Held aus Davids Stamm
Zum Trost, zum Heil der Erden
Einmal geboren werden. Nun wird der Stern aus Jakob scheinen, Sein Strahl bricht schon hervor;
Auf, Zion! und verlasse nun das Weinen,
Dein Wohl steigt hoch empor.

4. ARIE (Alt)

Bereite dich, Zion, mit zärtlichen Trieben,
Den Schönsten, den Liebsten bald bei dir zu sehn.
Deine Wangen müssen heut viel schöner prangen,
Eile, den Bräutigam sehnlichst zu lieben.

5. CHORAL

Wie soll ich dich empfangen,
Und wie begegn' ich dir?
O aller Welt Verlangen,
O meiner Seelen Zier!
O Jesu, Jesu! Setze
mir selbst die Fackel bei,
Damit, was dich ergötze,
Mir kund und wissend sei.

6. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und sie gebar ihren ersten Sohn, und wickelte ihn in Windeln und legte ihn in eine Krippe, denn sie hatten sonst keinen Raum in der Herberge.

FØRSTE DEL:

1. KOR

Bryt ut i jubel og glede! Stå opp, lovpris disse dagene! Rop ut det den høyeste i dag har gjort! La motløsheten fare, send klagene på dør, stem opp til sang med jubel og glede! Tjen den høyeste med herlige kor, la oss ære den allmektiges navn!

2. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by. Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea, til Davids by Betlehem, for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn. Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde.

3. RESITATIV (alt)

Nå skal min kjæreste brudgom, nå skal helten av Davids ætt endelig bli født til trøst og frelse for jorden.
Nå skal Jakobs stjerne skinne, dens stråler bryter alt frem.
Stå opp, Sion, og slutt å gråte, din lykke når store høyder.

4. ARIE (alt)

Forbered deg, Sion, med kjærlig hengivenhet, for snart skal du se den vakreste og kjæreste hos deg. I dag skal dine kinn blusse av skjønnhet, skynd deg til din brudgom med kjærlig lengsel.

5. KORAL

Hvordan skal jeg ta imot deg, og hvordan skal jeg gå deg i møte, du, all verdens lengsel, du, min sjels smykke?
Å Jesus, Jesus, sett selv en fakkell ved min side så jeg sikkert kan få vite hva som er til ditt behag.

6. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.

7. CHORALE UND REZITATIV (Sopran, Bass)

S: Er ist auf Erden kommen arm,
B: Wer will die Liebe recht erhöh'n,
Die unser Heiland vor uns hegt?
S: Dass er unser sich erbarm,
B: Ja, wer vermag es einzusehen,
Wie ihn der Menschen Leid bewegt?
S: Und in dem Himmel mache reich,
B: Des Höchsten Sohn kommt in die Welt,
Weil ihm ihr Heil so wohl gefällt,
S: Und seinen lieben Engeln gleich.
B: So will er selbst als Mensch geboren werden,
S: Kyrieleis!

8. ARIE (Bass)

Grosser Herr und starker König,
Liebster Heiland, o wie wenig
Achtest du der Erden Pracht!
Der die ganze Welt erhält,
Ihre Pracht und Zier erschaffen,
Muss in harten Krippen schlafen.

9. CHORAL

Ach mein herzliebes Jesulein,
Mach dir ein rein sanft Bettelein,
Zu ruhn in meines Herzens Schrein,
Dass ich nimmer vergesse dein!

ZWEITER TEIL:

10. SINFONIA

11. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und es waren Hirten in derselben
Gegend auf dem Felde bei den Hürden, die
hüteten des Nachts ihre Herde. Und siehe, des
Herren Engel trat zu ihnen, und die Klarheit des
Herren leuchtet um sie, und sie fürchten sich sehr.

12. CHORAL

Brich an, o schönes Morgenlicht,
Und lass den Himmel tagen!
Du Hirtenvolk, erschrecke nicht,
Weil dir die Engel sagen,
Dass dieses schwache Knäbelein
Soll unser Trost und Freude sein,
Dazu den Satan zwingen
Und letztlich Frieden bringen.

13. REZITATIV (Tenor, Sopran)

Evangelist: Und der Engel sprach zu ihnen: Der
Engel: Fürchtet euch nicht, siehe, ich verkündige
euch grosse Freude, die allem Volke widerfahren

7. KORAL OG RESITATIV (sopran, bass)

S: Han er kommet fattig til jorden
B: Hvem kan høyt nok verdsette den
kjærlighet som vår frelser har for oss?
S: Så han forbarmet seg over oss
B: Ja, hvem er i stand til å innse
hvordan menneskenes lidelser rører ham?
S: Og gjør oss rike i himmelen.
B: Den høyestes sønn kommer til verden
fordi vår frelse ligger ham slik på hjertet
S: Ja, lik hans kjære engler.
B: Så vil han selv bli født som menneske.
S: Kyrie eleison!

8. ARIE (bass)

Store herre og mektige konge,
kjæreste frelser, å, hvor lite bryr du deg
om jordens prakt!
Han som holder hele verden i din makt
og har skapt all dens prakt og pryde,
han må selv sove i en hard krybbe.

9. KORAL

Å, min hjertens kjære Jesus,
lag deg en ren og myk liten seng
i mitt hjertes skrin. Der skal du hvile,
så jeg aldri glemmer deg!

ANDRE DEL:

10. SYMFONI

11. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Det var noen gjeterer der i
nærheten som var ute og holdt nattevakt over
sauene sine. Med ett stod en Herrens engel
foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem.
De ble meget forferdet.

12. Korale

Bryt frem, vakre morgengry,
og la det bli dag på himmelen!
Du gjeterfolk, bli ikke forferdet
fordi englene sier til deg
at dette spinkle guttebarnet
skal være vår trøst og glede,
ja endog seire over Satan
og gi oss fred til slutt.

13. RESITATIV (tenor, sopran)

Evangelisten: Og engelen sa til dem:
Engelen: Frykt ikke! Jeg kommer til dere med
bud om en stor glede, en glede for hele folket: I

wird. Denn euch ist heute der Heiland geboren,
welcher ist Christus, der Herr, in der Stadt David.

14. REZITATIV (Bass)

Was Gott dem Abraham verheissen,
Dass lässt er nun dem Hirtenchor
Erfüllt erweisen. Ein Hirt hat alles das zuvor Von
Gott erfahren müssen.
Und nun muss auch ein Hirt die Tat,
Was er damals versprochen hat,
Zuerst erfüllet wissen.

15. ARIE (Tenor)

Frohe Hirten, eilt, ach eilet,
Eh' ihr euch zu lang verweilet,
Eilt, das holde Kind zu sehn.
Geht, die Freude heisst zu schön,
Sucht die Anmut zu gewinnen,
Geht und labet Herz und Sinnen.

16. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und das habt zum Zeichen: Ihr werdet
finden das Kind in Windeln gewickelt und in einer
Krippen liegen.

17. CHORAL

Schaut hin, dort liegt im finstern Stall,
Dess' Herrschaft gehet überall.
Da Speise vormals sucht ein Rind,
Da ruhet jetzt der Jungfrau'n Kind.

18. REZITATIV (Bass)

So geht denn hin, ihr Hirten, geht,
Dass ihr das Wunder seht;
Und findet ihr des Höchsten Sohn
In einer harten Krippe liegen,
So singet ihm bei seiner Wiegen
Aus einem süssen Ton
Und mit gesamtem Chor
Dies Lied zur Ruhe vor!

19. ARIE (Alt)

Schlafe, mein Liebster, genieße der Ruh, Wache
nach diesem vor aller Gedeihen!
Labe die Brust, Empfinde die Lust,
Wo wir unser Herz erfreuen!

20. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und alsobald war da bei dem Engel die
Menge der himmlischen Heerscharen, die lobten
Gott und sprachen:

dag er det født dere en frelser i Davids by;
han er Kristus, Herren.

14. RESITATIV (bass)

Det Gud lovet Abraham,
Det lar han nå koret av gjetere se at er
oppfylt. En gjeter fikk en gang vite det
hele av Gud, og nå er også en gjeter den
første som får vite at det han den gang
lovet, er gått i oppfyllelse.

15. ARIE (tenor)

Glade hyrder, skynd dere,
ja skynd dere uten å nøle lenge,
skynd dere for å se det skønne barnet.
Gå, denne gleden er for stor,
søk å vinne del i nåden,
gå og styrk hjerte og sinn.

16. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Og dette skal dere ha til
tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt
og ligger i en krybbe.

17. KORAL

Se, der i den mørke stallen ligger han
som har herredømme over alt.
Der hvor en okse en gang lette etter fôr,
der hviler nå jomfruens barn.

18. RESITATIV (bass)

Så gå da, gjetere, gå,
så dere får se underet
og finner den høyestes sønn
liggende i en hard krybbe.
Syng så denne sangen for ham
ved vuggen med søt melodi og
med fulltallig kor!

19. ARIE (alt)

Sov, min aller kjæreste, nyt hvilen,
så skal du våkne igjen
til trivsel og fremgang.
Styrk ditt bryst,
føl gleden som vi har i våre hjerter!

20. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Med ett var engelen
omgitt av en himmelsk hærske, som
lovpriste Gud og sang:

21. CHOR

Die Engel: Ehre sei Gott in der Höhe und Friede auf Erden und den Menschen ein Wohlgefallen.

22. REZITATIV (bass)

So recht, ihr Engel, jauchzt und singet,
Dass es uns heut so schön gelinget!
Auf denn! wir stimmen mit euch ein,
Uns kann es, so wie euch, erfreun.

23. CHORAL

Wir singen dir in deinem Heer
Aus aller Kraft Lob, Preis und Ehr,
Dass du, o lang gewünschter Gast,
Dich nunmehr eingestellet hast.

DRITTER TEIL:

24. CHOR

Herrscher des Himmels, erhöere das Lallen,
Lass dir die matten Gesänge gefallen,
Wenn dich dein Zion mit Psalmen erhöht!
Höre der Herzen frohlockendes Preisen,
Wenn wir dir jetzo die Ehrfurcht erweisen,
Weil unsre Wohlfahrt befestiget steht!

25. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und da die Engel von ihnen gen Himmel fuhren, sprachen die Hirten untereinander:

26. CHOR

Die Hirten: Lasset uns nun gehen gen Bethlehem und die Geschichte sehen, die da geschehen ist, die uns der Herr kundgetan hat.

27. REZITATIV (Bass)

Er hat sein Volk getröst,
Er hat sein Israel erlöst,
Die Hülf aus Zion hergesendet
Und unser Leid geendet.
Seht, Hirten, dies hat er getan;
Geht, dieses trifft ihr an!

28. CHORAL

Dies hat er alles uns getan,
Sein gross Lieb zu zeigen an;
Des freu sich alle Christenheit
Und dank ihm des in Ewigkeit.
Kyrieleis!

29. ARIE (duett: Sopran, Bass)

Herr, dein Mitleid, dein Erbarmen
Tröstet uns und macht uns frei.
Deine holde Gunst und Liebe,

21. KOR

Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag!

22. RESITATIV (bass)

Ja riktig er det, engler, syng med jubel fordi det har gått oss så vel i dag!
Stå opp, vi stemmer i sangen med dere og gleder oss som dere.

23. KORAL

Vi synger for deg i din hærske med all vår kraft: Lov, pris og ære for at du nå er kommet til oss, vår etterlengtede gjest.

TREDJE DEL:

24. KOR

Himmelens hersker, lytt til vår mumling, finn behag i våre kraftløse sanger når ditt eget Sion lovpriser deg med salmer!
Hør hjertenes jublende lovsang når vi nå viser deg vår ærbødighet fordi vår velferd er sikret!

25. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre:

26. KOR

Gjeterne: La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort oss.

27. RESITATIV (bass)

Han har trøstet sitt folk, han har forløst sitt Israel.
Han har sendt hjelp fra Sion og gjort ende på vår sorg.
Se, gjeterne, dette har han gjort.
Gå, dette vil dere få se!

28. KORAL

Alt dette har han gjort for oss for å vise sin store kjærlighet.
Gled dere over det, alle kristne, og takk ham for det i evighet.
Kyrie eleison!

29. ARIE (duett: sopran, bass)

Gud, din miskunnhet og nåde trøster oss og gjør oss fri.
Din nåde og kjærlighet,

Deine wundersamen Triebe
Machen deine Vätertreu wieder neu.

30. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und sie kamen eilend und funden beide, Mariam und Joseph, dazu das Kind in der Krippe liegen. Da sie es aber gesehen hatten, breiteten sie das Wort aus, welches zu ihnen von diesem Kind gesaget war. Und alle, für die es kam, wunderten sich der Rede, die ihnen die Hirten gesaget hatten. Maria aber behielt alle diese Worte und bewegte sie in ihrem Herzen.

31. ARIE (Alt)

Schliesse, mein Herze, dies selige Wunder fest in deinem Glauben ein!
Lasse dies Wunder, die göttlichen Werke, immer zur Stärke Deines schwachen Glaubens sein.

32. REZITATIV (Alt)

Ja, ja! mein Herz soll es bewahren,
Was es an dieser holden Zeit zu seiner Seligkeit für sicheren Beweis erfahren.

33. CHORAL

Ich will dich mit Fleiss bewahren,
Ich will dir Leben hier, Dir will ich abfahren,
Mit dir will ich endlich schweben Voller Freud ohne Zeit Dort im andern Leben.

34. REZITATIV (Tenor)

Evangelist: Und die Hirten kehrten wieder um, preiseten und lobten Gott um alles, das sie gesehen und gehöret hatten, wie denn zu ihnen gesaget war.

35. CHORAL

Seid froh dieweil, Dass euer Heil
Ist hie ein Gott
und auch ein Mensch geboren,
Der welcher ist Der Herr und Christ
In Davids Stadt, von vielen auserkoren.

(1.) CHOR

Jauchzet, frohlocket! Auf, preiset die Tage!
Rühmet, was heute der Höchste getan!
Lasset das Zagen, verbannet die Klage,
Stimmet voll Jauchzen und Fröhlichkeit an! Dienet dem Höchsten mit herrlichen Chören, Lasst uns den Namen des Herrschers verehren!

dine undergjærninger gir oss stadig nye bevis på din faderlige trofasthet.

30. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben. Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte. Men Maria gjemte alt dette i sitt hjerte og grunnet på det.

31. ARIE (alt)

Mitt hjerte, bevar dette salige underet fast forankret i din tro!
La dette underet, dette guddomsverket, alltid være til styrke for din svake tro.

32. RESITATIV (alt)

Ja, mitt hjerte skal bevare alt som det i denne nådens tid forstår at er et sikkert bevis på vår salighet.

33. KORAL

Jeg vil bevare deg med flid, jeg vil leve for deg her nede, og for deg vil jeg fare herfra. Med deg vil jeg til slutt sveve, full av glede, utenfor tiden, der i et annet liv.

34. RESITATIV (tenor)

Evangelisten: Gjeterne drog tilbake, mens de priste og lovet Gud for det de hadde hørt og sett; alt var slik som det var blitt sagt dem.

35. KORAL

Vær glad for at deres frelser er født her både som gud og menneske, han som er Herren og Kristus i Davids by, utvalgt blant mange.

(1.) KOR

Bryt ut i jubel og glede! Stå opp, lovpris disse dagene! Rop ut det den høyeste i dag har gjort! La motløsheten fare, send klagen på dør, stem opp til sang med jubel og glede! Tjen den høyeste med herlige kor, la oss ære den allmektiges navn!

Hannah Agnethe Pold, sopran

Hannah Agnethe Pold (f. 1995) har bachelorgrad i klassisk sang fra Barratt Due musikk institutt i Oslo, mastergrad fra Operahøgskolen/Kunsthøgskolen i Oslo, og et semester ved Scuola di Musica di Fiesole i Firenze. Hun jobber både med operatisk repertoar, lieder og oratorier. Høsten 2023 debuterte hun som Papagena i Peter Shafer's *Amadeus* ved Kilden teater og opera.

Hannah synger i det lyriske, dramatiske repertoaret og jobber med roller som Mimi (Puccini), Donna Elvira (Mozart) og Fiordeligi (Mozart). Hun har sunget mye kirkemusikk, den siste er *Messiah* (Händel) og flere rekvier (Mozart, Fauré, Brahms). Under studiene ved Operahøgskolen i Oslo gjorde Hannah rollen som Matilde i *Elisabetta Regina d'Inghilterra* (Rossini) ved Den Norske Opera. Hun jobbet også med rollene som Manon (Massenet), Ermione (Rossini) og Poppea (Monteverdi). Hannah har mottatt stipend fra Kulturdirektoratet, Sparebanken Øst og Tom Wilhelmsens stiftelse.

Tone Kummervold, mezzosopran

Tone Kummervold er en av de ledende mezzosopranene i Norge. Hun har siden 2013 vært fast ansatt i solistensemblet ved Den Norske Opera og Ballett. Her har hun gjort over 30 ulike roller i operarepertoarets klassikere. Hun har høstet strålende kritikker, senest som Baba the Turk i *The Rake's progress*.

Kummervold har samtidig tatt oppdrag ved andre operahus i Europa og debuterte i 2022 ved Statsoperaen i Praha som La Morte i den kritikerroste operaen *Flammen* av Erwin Schulhoff. Sommeren 2025 debutterer hun ved Bregenz Festspiele i Østerrike. Hun er også en mye benyttet konsertsolist. I 2022 debuterte hun i Paris med Philharmonique de Radio France i Beethovens *Symfoni nr. 9*. November 2024 utkom hennes første soloplate; *Unravel tradition*, som fikk strålende kritikker.

Vidar Hellkås, tenor

har sin musikalske utdannelse fra Universitetet i Oslo og Norges Musikkhøgskole. Som solist har han gjort seg bemerket innen barokkmusikken og særlig som evangelist i Bachs pasjoner og *Juleoratoriet*. Cæciliaforeningen har engasjert ham i en årrekke til slike verk. På repertoaret innen kirkemusikk finner vi også Händels *Messias*, Mozarts *Requiem* og Rossinis *Petite messe solennelle*.

Med sin allsidige musikalske interesser og bakgrunn er han ofte å finne på plakaten som konsertsolist i de fleste sjangre. Han har vært solist med blant annet Det Norske Kammerorkester, Barokkanerne og Tromsø Symfoniorkester. Han har også gitt ut boken *Klassiske sanger*.

Espen Langvik, bass

Espen Langvik er utdannet fra Rogaland Musikonservatorium, Statens Operahøgskole og Mannes College of Music i New York. Langvik gjestet Opera Nordfjord første gang i 2001, og har siden vært hyppig solist ved distrikts- og regionsoperaene i Norge. Han var en del av det faste solistensemblet ved Nasjonaloperaen fra 2009 til 2017 og har etterhvert et femtitalls roller på repertoaret.

Som konsertsanger kan nevnes Brahms og Mozarts og Faurés *Requiem*, *Juleoratoriet*, *Carmina Burana* samt *Schöne Müllerin* og *Winterreise*. Espen Langvik var frem til 2023 Operasjef i Arktisk Filharmoni.

Steffen Kammler, dirigent

Steffen Kammler har sin bakgrunn fra Øst-Tyskland. I åtte år sang Steffen i det tradisjonsrike guttekolet Dresden Kreuzchor, et av de fremste gutte-koletene i Tyskland. Han er utdannet kor- og orkesterdirigent ved

musikkhøgskolene i Weimar og Leipzig i 1996. Steffen startet sin dirigentkarriere i 1990 da han tok over ledelsen av Kammerchor Josquin des Prez Leipzig, et ensemble som har spesialisert seg på tidlig musikk fra renessanse til tidlig barokk og fremføringer av ny musikk. Med Kammerchor Josquin des Prez ble det flere radioproduksjoner og innspilling av Orlando di Lassos *Psalmi poenintentialis* for selskapet Raumklang. Steffen var fortsatt direksjonsstudent da han fikk sitt første engasjement som kormesterens assistent ved Opernhaus Halle. Dette banet vei for en stilling ved et av Europas største operahus, Hamburgische Staatsoper, hvor han arbeidet fra 1997 til 2001 med hovedansvar for det profesjonelle koret.

I 2001 flyttet Steffen til Norge og ble kormester ved Den Norske Opera & Ballett. Han bygget opp operakoret til et ensemble som kunne måle seg med de beste i internasjonal målestokk. I samme periode startet Steffen operaens eget barnekor. Fra 2009 valgte han å konsentrere seg om sine egne musikalske prosjekter, fra nå av som frilansdirigent og med undervisning på musikklinjen ved St Hallvard videregående skole i Lier. Fra 2009 var han periodevis gjesteprofessor ved universitetet i Shaoxing i Kina, og han har dirigert Cæciliaforeningen siden 2008.

Musikere fra Oslo-Filharmonien

Oslo-Filharmonien er landets ledende symfoniorkester, med stor internasjonal anerkjennelse. Orkesteret ble opprettet i 1919 med 59 musikere. Mariss Jansons var sjefsdirigent fra 1979 til 2000. Nåværende sjefsdirigent er Klaus Mäkelä og antall musikere er ca. 100. Orkesterets daglige tilholdssted er Oslo Konserthus.

Lars Henrik Johansen, orgel

Lars Henrik Johansen har mastergrad i cembalo fra Norges Musikkhøgskole, mastergrad i tidlig musikk fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, storfag i musikkvitenskap fra Universitetet i Oslo, og har hatt ERASMUS utvekslingsperioder ved Staatliche Hochschule für Musik

Trossingen og Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Paris. Han arbeider som frilans cembalist og dirigent. Han har spilt med de fleste norske barokkorkestre og klassiske orkestre og i en rekke kammermusikkprosjekter. Han har spilt konserter i nordiske og baltiske land, i Frankrike, Tyskland, Sveits, Østerrike, Italia, Spania, Malta, Brasil og USA, og har bidratt på et titalls innspillinger, undervist ved Universitetet i Oslo, ved Norges Musikkhøgskole og ved Operahøgskolen i Oslo. Lars Henrik har dirigert flere norske orkestre og er musikalsk leder for Ensemble 1704 og L'État Libre de Neige. Han er for tiden doktorgradsstudent ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Stefan Ibsen Zlatanov, repetitør

Stefan Ibsen Zlatanov er Cæciliaforeningens faste repetitør. Han er utdannet pianist og kor-dirigent og han studerte ved både Norges Musikkhøgskole (NMH) 2009 og ved Hanns Eisler Hochschule für Musik Berlin. Han har også tatt etterutdanning i kordireksjon ved NMH. Stefan jobber fast som akkompagnatør ved NMH, Oslo By Steinerskole, Høyskolen i Staffeldtsgate og ved Universitetet i Agder (UiA). Stefan har bred erfaring med korledelse.

Høsten 2014 var han dirigent for uroppføringen av *Kunsthall Oslo* i Oslo rådhus, en oppføring som ble nevnt i *New York Times*. Under Oslo Opera-festival var han musikalsk ansvarlig for oppsetningen av *Pagliacci*. Stefan driver et prosjektbasert vokalensemble, Oslo madrigalensemble. Han spiller fast i inn- og utland med Alexander Rybak, og arbeider jevnlig med flere av Norges fremste operasangere. Han er en meget ettertraktet frilans-pianist, og spiller alt fra klassisk, jazz og pop til samtidsmusikk og folkemusikk. I 2016 ga Stefan ut sin første soloplate.

Oratoriekoret Cæciliaforeningen

Cæciliaforeningen er et blandet kor med sangere i alle aldre. Koret ble grunnlagt i 1879, og er Norges eldste oratoriekor. I oktober i år ble koret hedret med et Blått skilt fra Oslo Byes Vel. Skiltet finnes på veggen i Kirkegaten 17 i Oslo, der oppstarten skjedde.

Cæciliaforeningen er et livskraftig, aktivt og stort kor med et høyt ambisjonsnivå. Selv om koret hovedsakelig fremfører større klassiske verk med orkester og solister, er også a cappella-stykker en del av repertoaret. Cæciliaforeningen har en betydelig plass i norsk musikkhistorie. Koret har uroppført flere verk av norske komponister, og har også stått for første-gangsfremførelser i Norge av de fleste større verk for kor og orkester, bl.a. *Juleoratoriet* av J.S. Bach.

Dagens kor fører tradisjonen videre ved å legge hovedvekten på kirkemusikalske verk for kor og orkester. Kjernerrepertoaret er Bachs *Juleoratorium*, *Johannespassjonen*, *h-mollmessen*, Mozarts *Requiem*, Brahms' *Ein deutsches Requiem*, messekomposisjonene av Haydn, Mozart, Schubert, Beethoven, Händels oratorier og Rossini, Mendelssohn og Dvoráks store korsymfoniske verk. Korverk av sentrale korkomponister som Kodály, Stravinskij, Szymanowski, Duruflé og Rutter har også blitt fremført. Forpliktet til korets historiske rolle, oppfører koret norske korverk som har en viktig plass i landets musikkhistorie. I løpet av de siste årene har vi fremført de første tilgjengelige korverk med orkester som har tilknytning til Norge: Georg von Bertouchs kantate *Gott, der Herr, der Mächtige redet* og Friedrich August Reissigers *Requiem til Kong Karl Johans død*. Av nyere verk kan nevnes Fartein Valens *Salme 121* og Kjell Mørk Karlsens *Sinfonia da Requiem*. Koret ga i 2012 ut en CD-innspilling av Reissigers *Requiem*. Med dette verket har Cæciliaforeningen også reist på turné til Reissigers fødeby, Bad Belzig i Tyskland, og i 2014 ble koret invitert til å fremføre verket i Slottskyrkan på Stockholms slott ved den svenske markeringen av 200-årsjubileet for 1814. Med Steffen Kammler som dirigent har a cappella-verk fått økt plass i korets programmer.

Vår dirigent har laget flere nye partiturer etter håndskrevne manuskripter fra sentrale norske nasjonalromantikere som Johannes Haarklou, Friedrich August Reissiger og Catharinus Elling. Og selvfølgelig synger Cæciliaforeningen komposisjoner fra de norske klassikerne Arild Sandvold (en av korets tidligere dirigenter), Knut Nystedt og Egil Hovland.

VÅR NESTE KONSERT: Johannespassjonen av J. S. Bach
i Frogner kirke, kl. 18.00, 6. april 2025.

KOM OG SYNG

store verk med orkester i et stort kor!

Cæciliaforeningen søker nye sangere
– spesielt sopraner og basser. Vi øver
mandager fra 19.00-21.30 i Professor
Dahls gt. 30 på Briskeby.

Vi synger også a cappella. Hør et
utvalg på YouTube med søkeord:
cæciliaforeningen.

Ta kontakt:
www.ceciliaforeningen.no
post@ceciliaforeningen.no
telefon 90 86 96 19

CÆCILIA-
FORENINGEN

